

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1961

Vyhlášené: 16.03.1961 Časová verzia predpisu účinná od: 01.04.1961 do: 31.12.1966

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

24

VYHLÁŠKA

generálneho riaditeľa Štátnej banky československej

z 28. februára 1961

o poskytovaní prevádzkových úverov obchodným organizáciám

Smernice strany a vlády k 3. päťročnému plánu ukladajú vnútornému obchodu, aby zabezpečil zásobovanie obyvateľstva dostatočným množstvom potravinárskeho a priemyselného tovaru v sortimente, kvalite a čase, ktoré zodpovedajú dopytu a nárokom spotrebiteľov, a aby sústavne zvyšoval úroveň obsluhy a zlepšoval kvalitu služieb poskytovaných obyvateľstvu. Splnenie týchto úloh si vyžaduje, aby sa obchodné organizácie usilovali zabezpečiť potrebné fondy tovaru, aby efektívnym využívaním zásob tovaru zrýchľovali obrat obežných prostriedkov a aby robili opatrenia proti vzniku zásob ťažko predajného tovaru. Štátna banka československá (ďalej len „banka“) pomáha obchodným organizáciám svojou činnosťou a najmä poskytovaním úverov pri plnení uložených úloh, čím pôsobí na zabezpečovanie súladu medzi príjmami a výdavkami obyvateľstva a na zabezpečenie ďalšieho rastu kúpnej sily československej koruny, na ktorom sa obchodné organizácie svojou činnosťou významne podieľajú. Preto generálny riaditeľ Štátnej banky československej ustanovuje po prerokovaní s Ministerstvom vnútorného obchodu a po dohode s Ústredným sväzom spotrebných družstiev na základe §§ 2 a 202 vyhlášky generálneho riaditeľa Štátnej banky československej č. 142/1960 Zb. o poskytovaní prevádzkových úverov a uplatňovaní sankcií tieto odchýlky pre poskytovanie prevádzkových úverov obchodným organizáciám:

Prvá časť

Všeobecné ustanovenia

§ 1

Obchodnými organizáciami (ďalej len „organizácie“) sa v zmysle tejto vyhlášky rozumejú:

- a) obchodné organizácie Ministerstva vnútorného obchodu,
- b) spotrebné družstvá a družstevné organizácie,
- c) obchodné organizácie riadené národnými výbormi,
- d) iné obchodné organizácie podľa rozhodnutia riaditeľa príslušnej úverovej správy ústredia banky.

§ 2

(1) Pobočka banky poskytuje organizáciám tieto prevádzkové úvery:

- a) na zásoby:
 - aa) na potrebné zásoby tovaru, surovín, základného materiálu, nedokončenej výroby a hotových výrobkov (ďalej len „tovar“) v medziach normatívu, pri zachovaní trvalej podielovej účasti bankového úveru na krytí normatívu zásob tovaru,
 - ab) na potrebné nadnormatívne zásoby tovaru,
 - ac) na potrebné zásoby obalov, pomocného materiálu, drobných a krátkodobých predmetov (ďalej len „pomocné zásoby“), prevyšujúce normatív,

- ad) na zásoby ťažko predajného tovaru,
- b) na pohľadávky voči odberateľom,
- c) prípadne ďalšie druhy úverov podľa príslušných predpisov, najmä podľa vyhlášky generálneho riaditeľa Štátnej banky československej č. 142/1960 Zb.

(2) Úvery podľa odseku 1 písm. a) a b) poskytuje pobočka banky organizáciám podľa obratu na osobitnom úverovom účte, s výnimkou úveru na zásoby ťažko predajného tovaru.

Druhá časť

Úverovanie na osobitnom úverovom účte

§ 3

Poskytovaním úveru na osobitnom úverovom účte pomáhajú pobočky banky organizáciám pri plnení a prekračovaní plánu maloobchodného a veľkoobchodného obratu (ďalej len „obchodný obrat“) a pôsobia úverom na vytváranie zásob tovaru v potrebnej výške, sortimente a kvalite.

Diel 1

Plán obežných prostriedkov

§ 4

Pobočky banky sa v období zostavovania ročných podnikových plánov a pri ich preverovaní zameriavajú najmä na efektívne využitie úverov na plnenie plánovaných úloh, na správny rozpis ročného plánu na štvrťroky a na zabezpečenie súladu medzi týmito plánmi, plánovaným vývojom príjmov a výdavkov obyvateľstva a pokladničným plánom.

§ 5

Pri preverovaní a prerokúvaní štvrťročných plánov obežných prostriedkov*) sa pobočky banky v spolupráci s národnými výbormi zameriavajú najmä na zabezpečenie súladu týchto plánov s ročným podnikovým plánom, na zabezpečenie plánovaného obchodného obratu potrebnými fondami tovaru a na správne premietnutie výsledkov plnenia plánu obchodného obratu a potrieb pokladničného plánu do týchto plánov. Pobočky banky pritom prihliadajú na výsledky práce organizácií od začiatku roku.

§ 6

(1) Pobočky banky vychádzajú pri preverovaní štvrťročných plánov obežných prostriedkov z hodnotenia plnenia plánu obchodného obratu, vývoja príjmov a výdavkov obyvateľstva a plnenia pokladničného plánu v kraji od začiatku roku, z opatrení, ktoré z tohto hodnotenia vyplývajú, a z výsledkov obdobného hodnotenia v rámci okresu.

(2) Hodnotenie vykonávajú krajské pobočky banky a pobočky banky v spolupráci s národnými výbormi a príslušnými orgánmi obchodu. Vychádzajú pritom z prípadných úloh určených ústredím banky na podklade celoštátneho hodnotenia plnenia plánu obchodného obratu, vývoja príjmov a výdavkov obyvateľstva a plnenia pokladničného plánu.

Diel 2

Poskytovanie úveru

§ 7

Pri poskytovaní a splácaní úveru na osobitnom úverovom účte vychádzajú pobočky banky i organizácie z preverených a pobočkami banky odsúhlasených ročných podnikových plánov a štvrťročných plánov obežných prostriedkov.

§ 8

Pobočka banky môže poskytovať organizácii na osobitnom úverovom účte úver na uhradzovanie nákupu, prípadne výkupu (ďalej len „nákup“) tovaru v rozsahu určenom na jednotlivé mesiace štvrťročným plánom obežných prostriedkov, prípadne aj nad určený plán, ak sa tým nežiadúco nespomaľuje obrat obežných prostriedkov, a na uhradzovanie nákupu pomocných zásob.

§ 9

(1) Organizácia je povinná bežne sledovať plnenie plánu nákupu a obchodného obratu a dodržiavanie plánovaného stavu a štruktúry zásob tovaru a zabezpečovať plánovité využitie úveru a jeho splácanie v určených lehotách.

(2) Ak organizácia predpokladá, že v bežnom alebo v budúcom mesiaci, alebo do konca bežného štvrťroka prekročí v dôsledku prekročenia plánovaného nákupu tovaru plánovaný stav zásob tovaru a plánovanú výšku úveru na osobitnom úverovom účte, je povinná vopred prerokovať zvýšenú potrebu úveru s pobočkou banky.**)

§ 10

(1) Pobočka banky môže poskytnúť úver na nadplánový stav zásob tovaru z nadplánového nákupu len v tom prípade, ak ide o kvalitný a bežne predajný tovar, ktorý bude slúžiť na plnenie, resp. pokračovanie plánu obchodného obratu v bežnom štvrťroku alebo v budúcich obdobiach, prípadne ako rezerva pre opatrenia na zvyšovanie životnej úrovne pracujúcich.***)

(2) Pri poskytovaní úveru na nadplánový stav zásob tovaru z nadplánového nákupu prihliada pobočka banky na plánovaný a normovaný stav zásob tovaru na príslušný štvrťrok podľa ročného podnikového plánu.

(3) Podmienky pre poskytnutie úveru na nadplánové zásoby tovaru z nadplánového nákupu určí pobočka banky s prihliadnutím na doterajšie hospodárenie organizácie so zásobami tovaru.

(4) Organizácii, ktorá sa stará o správnu štruktúru zásob tovaru a o ich efektívne využitie a nehromadí zásoby ťažko predajného tovaru, môže pobočka banky na jej žiadosť poskytnúť úver na nadplánové zásoby tovaru z nadplánového nákupu za doterajších podmienok pre poskytovanie úveru na osobitnom úverovom účte.

(5) Ak organizácia prekračuje po dlhší čas plánovaný stav zásob tovaru a plánovanú výšku úveru na osobitnom úverovom účte, pretože prekročila plán nákupu, a ak vedie toto prekračovanie plánu nákupu k nežiadúcemu hromadeniu zásob tovaru a nebezpečeniu vzniku zásob ťažko predajného tovaru, sprísňuje pobočka banky po prerokovaní s organizáciou podmienky pre poskytovanie úveru na osobitnom úverovom účte. Úver na nadplánové zásoby tovaru z nadplánového nákupu môže pobočka banky v tomto prípade poskytovať len za predpokladu, že organizácia predloží a prerokuje s pobočkou banky plán opatrení na odstránenie nedostatkov.

(6) V závažných prípadoch môže riaditeľ pobočky banky po prerokovaní s organizáciou rozhodnúť o sprísnení úverovania na osobitnom úverovom účte podľa §§ 24 až 28.

Diel 3

Splácanie úveru

§ 11

(1) Organizácia je povinná zabezpečiť splatenie poskytnutého úveru najmenej v rozsahu určenom štvrtročným plánom obežných prostriedkov, t. j. vo výške zodpovedajúcej obchodnému obratu plánovanému na príslušný štvrťrok, zvýšenej o dohodnuté splátky úveru nesplateného od začiatku roku (od poslednej úpravy splátok úveru medzi organizáciami podľa § 23).

(2) Úver, ktorý bol organizácii poskytnutý na nadplánový stav zásob tovaru z nadplánového nákupu, je organizácia povinná splácať v súlade s plánom využitia týchto nadplánových zásob tovaru, ku ktorému sa po prerokovaní s pobočkou banky zaviazala.

§ 12

(1) Organizácia je povinná sledovať počas mesiaca plnenie plánu obchodného obratu a splácanie úveru na osobitnom úverovom účte.

(2) Ak zistí, že pre neplnenie plánu obchodného obratu neprebíha splácanie úveru v súlade so štvrtročným plánom obežných prostriedkov, je povinná prerokovať s pobočkou banky príčiny neplnenia plánovaných splátok úveru a opatrenia na odstránenie nedostatkov.

§ 13

(1) Pobočka banky kontroluje počas mesiaca plnenie plánu obchodného obratu a splácanie úveru na osobitnom úverovom účte s prihliadnutím na údaje o plnení ukazovateľov pokladničného plánu.

(2) Ak zistí, že plnenie plánu obchodného obratu neprebíha priaznivo, prerokuje s organizáciou a s príslušným národným výborom opatrenia na zabezpečenie lepšieho uspokojovania potrieb obyvateľstva.

§ 14

(1) Na splatenie úveru poskytnutého na osobitnom úverovom účte na uhradenie nákupu tovaru používa organizácia tržby za tovar po odpočítaní realizovaných obchodných zrážok, rozdielu medzi tržbou za realizované hotové výrobky a nákupnou cenou spotrebovaného základného materiálu a surovín, ako aj dane z obratu (dane z výkonov).

(2) Úver poskytnutý na uhradenie nákupu pomocných zásob spláca organizácia z inkasovaných obchodných zrážok v súlade so spotrebou (opotrebením) pomocných zásob; o plánovanú sumu spotreby (opotrebenia) týchto zásob podľa štvrtročného plánu obežných prostriedkov kráti pobočka banky obchodné zrážky prevádzané na obratový účet.

(3) Úver poskytnutý z osobitného úverového účtu na uhradenie výberiek prepravného (pri nedostatku prostriedkov na obratovom účte) spláca organizácia z inkasovaných obchodných zrážok tak, že o sumu poskytnutého úveru kráti pobočka banky najbližší prevod obchodných zrážok na obratový účet.

(4) Tržby za tovar, ako aj všetky ostatné tržby účtuje pobočka banky v prospech osobitného úverového účtu, a to aj vtedy, ak má organizácia úver nesplatený v lehote, resp. ak bolo zastavené poskytovanie úveru na osobitnom úverovom účte, ale ak sa úver ešte úplne nesplatil.

Diel 4

Kontrola čerpania a splácania úveru po skončení mesiaca

§ 15

(1) Po skončení mesiaca zhodnotí organizácia čerpanie a splácanie úveru na osobitnom úverovom účte a predloží súčasne s mesačným účtovným výkazom pobočke banky písomné zdôvodnenie príčin nesplnenia plánovaného obchodného obratu, prekročenia plánovaného stavu zásob tovaru a rozdielu medzi výškou úveru a jeho materiálovým zabezpečením a podá návrh na úpravu úveru.

(2) Pobočka banky skontroluje podľa mesačného účtovného výkazu výšku novoposkytnutého úveru a výšku splátok úveru, preverí návrh organizácie na úpravu úveru a vykoná úpravu úveru na osobitnom úverovom účte, ktorú v prípade odlišného stanoviska vopred prerokuje s organizáciou.

§ 16

(1) Pri kontrole čerpania a splácania úveru a výšky úveru na osobitnom úverovom účte porovnáva pobočka banky:

a) pri kontrole určených splátok úveru

- skutočný obchodný obrat v štátnych maloobchodných cenách, resp. maloobchodných cenách (ďalej len „maloobchodné ceny“) s plánovaným obratom podľa štvrtročného plánu obežných prostriedkov, pričom za splátky úveru podľa plánu obchodného obratu považuje i sumy plánovaného odovzdania tovaru iným organizáciám,

b) pri kontrole výšky poskytnutého úveru na osobitnom úverovom účte,

- skutočný stav zásob tovaru v ocenení maloobchodnými cenami s plánovaným stavom podľa štvrtročného plánu obežných prostriedkov.

(2) Pobočka banky pritom prihliada na prolongácie úveru nesplateného v dôsledku neplnenia plánu obchodného obratu a na splátky, resp. prolongácie úveru na nadplánové zásoby tovaru z nadplánového nákupu dohodnuté v bežnom štvrtroku. *)

(3) U organizácií s maloobchodnou i veľkoobchodnou činnosťou posudzuje pobočka banky osobitne plnenie plánu maloobchodného obratu a osobitne plnenie plánu veľkoobchodného obratu.

(4) Sumy, ktoré organizácia inkasovala pri neplánovanom odovzdaní tovaru iným organizáciám alebo pri jeho neplánovanom odovzdaní na ďalšie spracovanie, resp. prepracovanie, nepovažuje pobočka banky za splátky úveru podľa plánu obchodného obratu. Tieto sumy použije obchodná organizácia na splatenie úveru poskytnutého na zásoby tovaru mimo rámca splátok úveru určených podľa plánu obchodného obratu.

§ 17

Ak prevyšujú skutočné splátky úveru na osobitný úverový účet sumu splatného úveru, použije organizácia prebytok v prvom rade na splatenie úveru nesplateného v lehote, ktorý vznikol pre neplnenie plánu obchodného obratu a je splatný z obrátového účtu podľa § 20 ods. 1 písm. bc) a v